

Тема: «Кинигэни таптааччылар» бырайыак

Софронова Раиса Егоровна

Учитель начальных классов

МБОУ «Тумульская СОШ им.В.М.Прокопьева»

Усть-Алданский улус, с.Тумул.

Кинигэбэ, литератураба тапталы ингэри – билии-көрүү, сайды төрдө. Хомойуох иһин, билигин сахалы ааҕалларын ыарырбатар, санааларын сатаан сааһылаан эппэт оҕолор элбээн иһэллэр.

Кинигэни оҕо эрдэхтэн таптаан ааҕар, билиигэ, сырдыкка тардыһар оҕо олоххо дьулуура, билиитэ-көрүүтэ киэн буолар. Аныгы сайдыылаах кэм ирдэбиллэн, үөрэнээччи үөрэбэр ситиһиитин биир сүрүн көрдөрүүтүнэн төрөөбүт тылынан санарар, суруйар, кэпсиир, толкуйдуур айар дьоһуру сайыннарыы буолар. Хас биирдии үөрэнээччигэ кинигэни таптырга, айымньы ис хоһоонун сатаан өйдүүргэ, кэпсииргэ үөрэтэр наада. Ааҕар оҕо кэпсэтэр дьоһура сайдар, тылын саппааһа, өйө-санаата байар, санаатын сайа этэр, иллэн кэмин туһалаахтык атаарарга үөрэнэр, толкуйдуур дьоһура, талаана сайдар.

Мин өр сылларга «Кинигэ таптааччылар» бырайыагы үлэлэтэбин.

Бырайыак сыала-соруга:

- Оҕо айымньыны таптыыр, элбэҕи ааҕар, төрөөбүт дойдутун таптыыр сиэр-майгы өттүнэн культуралаах буоларыгар иити;
- Хас биирдии оҕо төрөөбүт тылын баайын, кэрэтин ингэри, киэн тутуннарыы, санаатын этэригэр үөрэти;
- Оҕо ааҕы үөрүйэхтэригэр, кэпсиир, айар, билиитин-көрүүтүн кэнэтэр, толкуйдуур дьоһурун, ситимнээх санатын сайыннарыы;
- Айымньы нөнүө оҕо талаанын сайыннарыы.

Үлэ көрүгнэрэ:

- Ситимнээх санарыы дьоһурун сайыннарыы;
- Оскуола уус-уран ааҕыны көбүлээн, нэһилиэк библиотекалары кытта ситимнээхтик үлэлээһин;
- Хоһоон, остуоруйа, тэттик сценкалары туруоруу;

- Аахпыт айымньыларыгар олобуран панно оноруу, НПК-ба кытыннарыы;
- Араас таһымнаах конкурстарга, научнай-практической конференцияларга, күрэхтэргэ кыттыы.
- Дьэ кэргэнинэн аабыны көбүлээһин, араас аабыларга кытыннарыы.

Бу бырайыак оҕону кыра кылаастан аабы абыланар үөрэтэр, айар дьобурдаах, кэрэни кэрэхсиир, талааннаах буоларга, уус-уран тыл баайын баһылырга, бэйэтин санаатын кыбыстыбакка сайа этэргэ, үтүнү-мөкүнү таба көрөргө үөрэтэр.

Үлэ түмүгэ:

1. Аабар дьобуру сайыннардахха, оҕо билиитэ-көрүүтэ кэниир, интэриэһэ улаатар, дьулуурдаах буолар;
2. Сатаан санаатын этэ үөрэнэр, аабы үөрүйэхтэрин баһылыр, ситимнээх саната, айар, толкуйдуур дьобура сайдар;
3. Оҕо талаана сайдар, сыанаба туттан-хаптан оонньуурга үөрэнэр;
4. Үөрэнээччи айар, чинчийэр үлэбэ көбүлээһин, дьобурдарын уһугуннарыы;
5. Олоххо актыыбынай көрүүлээх буола улаатар.

Оҕо норуот уус-уран айымньытын диринэтэн үөрэтэр уонна ону толорорго эрчиллэр.

Оҕо, учуутал, дьэ кэргэн биир сомоҕо буолан үлэлээтэххэ үлэ көдүүстээх, таһаарылаах, ситиһиилээх буолар.